

Naam product	Methodiek voor vroegbehandeling van taalontwikkelingsstoornissen
Categorie	<p>Geef aan of sprake is van:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ Een interventie/methodiek ten behoeve van behandeling ☐ Leeraanbod ☐ Een instrument t.b.v. diagnostiek, behandeling of wetenschappelijk onderzoek (bijv vragenlijsten, tools, tests) ☐ Anders/overig: <p>Toelichting:</p>
Samenvatting	Methodiek TOS bestaat uit een handleiding waarin de behandeling van kinderen met TOSen hun ouders beschreven staat.
Financiering	<ul style="list-style-type: none"> ☒ Zorgverzekeringswet (Zvw) ☐ Wet langdurige zorg (Wlz) ☐ Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) ☐ Jeugdwet ☐ Anders, namelijk:
Clientprofiel	<ul style="list-style-type: none"> ☐ CP 1 Cliënt met een gehoorbeperking tussen 0 en 1 jaar oud ☐ CP 2 Dove of ernstig slechthorende cliënt tussen 1 en 5 jaar oud ☐ CP 3 Slechthorende cliënt tussen 1 en 5 jaar oud ☐ CP 4 Dove of ernstig slechthorende cliënt met CI tussen 0,5 en 5 jaar oud ☐ CP 5 Doofblinde cliënt tussen 0 en 5 jaar oud ☒ CP 6 Cliënt met een taalontwikkelingsstoornis tussen 1,5 en 5 jaar oud ☐ CP 7 Dove of slechthorende cliënt tussen 5 en 12 jaar oud ☐ CP 8 Dove of slechthorende cliënt met CI tussen 5 en 12 jaar oud ☐ CP 9 Doofblinde cliënt tussen 5 en 18 jaar oud ☐ CP 10 Cliënt met een taalontwikkelingsstoornis tussen 5 en 12 jaar oud ☐ CP 11 Dove of slechthorende cliënt tussen 12 en 18 jaar oud ☐ CP 12 Dove of slechthorende cliënt met CI tussen 12 en 18 jaar oud ☐ CP 13 Cliënt met een taalontwikkelingsstoornis tussen 12 en 23 jaar oud ☐ CP 14 Vroegdove volwassen cliënt ☐ CP 15 Plotsdove of laatdove volwassen cliënt ☐ CP 16 Slechthorende volwassen cliënt ☐ CP 17 Doofblinde volwassen cliënt ☐ CP 18 Cliënten met een auditieve en/of communicatieve verstandelijke beperking tussen 0 en 18 jaar oud ☐ CP 19 Volwassen cliënten met een auditieve en/of communicatieve verstandelijke beperking ☐ Niet van toepassing

Zorgprogramma

- ZP 1 Behandeling DSH-cliënt tussen 0 en 5 jaar binnen gezin en directe omgeving
- ZP 2 Persoons- en systeemgerichte behandeling DSH-cliënt tussen 5 en 18 jaar
- ZP 3 Behandeltraject in therapeutische omgeving voor DSH-cliënt tussen 5 en 18 jaar
- ZP 4 Kortdurend diagnostiek- en behandeltraject voor DSH-cliënt tussen 5 tot 18 jaar
- ZP 5 Persoons- en systeemgerichte behandeling vroegdove volwassene
- ZP 6 Persoons- en systeemgerichte behandeling plots/laatdove of slechthorende volwassene
- ZP 7 Behandeling kind 1,5-5 jaar met een TOS binnen gezin en directe omgeving (zonder groep)
- ZP 8 Behandeling kind 1,5-5 jaar met een TOS in een therapeutische omgeving (met groep)
- ZP 9 Persoons- en systeemgerichte behandeling cliënten met een TOS tussen 5 en 23 jaar
- ZP 10 Behandeltraject in therapeutische omgeving voor cliënten met een TOS tussen 5 en 23 jaar
- ZP 11 Kortdurende diagnostiek en behandeltraject voor cliënten met een TOS tussen 5 en 23 jaar
- ZP 12 Behandeling doofblinde cliënt tussen 0 en 5 jaar binnen gezin en directe omgeving
- ZP 13 Behandeling doofblinde cliënt tussen 5 en 18 jaar binnen gezin en directe omgeving
- ZP 14 Persoons- en systeemgerichte behandeling doofblinde cliënt tussen 5 en 18 jaar
- ZP 15 Persoons- en systeemgerichte behandeling doofblinde volwassene
- ZP 16 Behandeling ACVB-cliënt binnen gezin en directe omgeving
- ZP 17 Communicatiediagnostiek en -training voor ACVB-cliënt
- ZP 18 Behandeling met verblijf in therapeutische omgeving voor dove cliënt vanaf 5 jaar
- ZP 19 Behandeling met verblijf in therapeutische omgeving voor cliënt met een TOS vanaf 5 jaar
- ZP 20 Kortdurende diagnostiek en behandeltraject voor CMB-cliënt
- Niet van toepassing

Voor wie?

- Professional
- Systeem
- Ouders
- Client

Doelgroep

De Methodiek TOS richt zich op peuters van 2 tot 4 jaar met (een vermoeden van) een taalontwikkelingsstoornis (TOS) en een normale ontwikkeling op andere gebieden, en hun ouders.

Doelstelling/doelen of leerdoelen (circa 5 regels)

Het doel van de behandeling volgens de Methodiek TOS is dat de achterstand in de spraak-/taalontwikkeling van deze kinderen kleiner wordt of wordt ingelopen, de communicatieve nood van het kind vermindert en het kind communicatief zelfredzamer wordt. Hierdoor wordt de spraak-/taalontwikkeling meer in balans gebracht met de andere ontwikkelingsgebieden van het kind.

Opzet (het hoe, vaak, waar en met wie?) (circa 10 regels)

De Methodiek TOS bestaat uit twee verschillende behandelvormen:

1. Behandelgroep (twee of drie ochtenden per week, duur afhankelijk van startleeftijd: maximaal 1,5 jaar, minimaal 3 maanden)
2. Ambulant Team (12 bijeenkomsten logopedist met ouder en kind + ondersteuning professionals kinderdagverblijf)

Ouders van kinderen (2-4 jaar) die naar een behandelgroep gaan, volgen cursussen gericht op het verbeteren van de interactie met het kind (taalstimulerende interactie strategieën, Nederlands ondersteund met gebaren). De behandeling eindigt in de meeste situaties in een overdracht naar vervolgonderwijs en/of andere hulpverlening of logopedie

Inhoud van de interventie (circa 20 regels)

De taalontwikkeling van kinderen met een taalontwikkelingsstoornis wordt gestimuleerd door middel van verschillende methodes, zoals woordenschattherapie, interactief voorlezen, interactieve coaching van ouders en spraak-/ taal cursus voor ouders, logopedie en het gebruik van ondersteunende gebaren (NmG). Het taalklimaat wordt gevormd door het creëren van mogelijkheden voor geslaagde interactiemomenten waarin ouders en behandelaars door middel van een veilige, responsieve omgeving de taalontwikkeling van het kind stimuleren (ontwikkelingsgericht leren). Het pedagogisch taalaanbod op de behandelgroep houdt rekening met wat het kind begrijpt, door bijvoorbeeld taal te vereenvoudigen, langzamer te praten en het taalaanbod visueel te ondersteunen. Binnen de vroegbehandeling TOS wordt bij alle onderdelen van de aanpak gewerkt met instrumenten om de ontwikkeling in kaart te brengen. Deze monitor bestaat uit taaltesten, vragenlijsten voor de sociaal-emotionele ontwikkeling en een algemene ontwikkelingstest. Hierdoor kan onder andere adequaat op de individuele taal-zorgbehoefte van het kind worden ingespeeld.

Voorwaarden voor gebruik (circa 10 regels)

Pedagogisch begeleiders hebben minimaal een pedagogische opleiding op MBO SPW-/ HBO SPH niveau afgerond en beheersen NmG.
Logopedisten hebben de hbo-opleiding logopedie afgerond, zijn gecertificeerd om de Hanen-cursus te verzorgen en beheersen NmG.
Gedragswetenschappers hebben de opleiding (ortho)pedagogiek of psychologie aan de universiteit afgerond en zijn diagnostisch bevoegd (basaantekening psychodiagnostiek) en gebaarvaardig.
Klinisch linguïsten hebben een universitaire opleiding taalwetenschap of gelijkwaardige universitaire opleiding afgerond, waarnaast ook een afgeronde opleiding logopedie en zijn vaardig in het gebruik van NmG.
GZ psychologen hebben dezelfde achtergrond als gedragswetenschappers en hebben de opleiding tot GZ psycholoog gevolgd.

Onderzoek

Uit onderzoek (Vermeij, Wiefferink, Van der Zee, Uilenburg, 2014) is gebleken dat het effect van TOS-behandelgroepen op de taalontwikkeling positief is voor zowel taalproductie als taalbegrip. In een recent onderzoek (Vermeij, Wiefferink, Scholte, Knoors, submitted) werd de Reliable Change Index voor 185 kinderen berekend

Toetsing

De interventie is opgenomen in de databank effectieve jeugdinterventies van het NJI en beoordeeld op het niveau Goed Onderbouwd.

Totstandkoming (maximaal 10 regels)	Een werkgroep bestaande uit orthopedagogen, logopedisten, pedagogisch begeleiders, een linguïst en een onderzoeker hebben de interventie ontwikkeld en beschreven, op basis van wetenschappelijke inzichten en ervaringen van professionals en ouders. De inbreng van ouders werd verkregen door uitwisseling tussen de behandelaars en ouders op regelmatige basis. Belangrijke signalen, groot of klein, zijn op deze manier snel opgepikt en worden ingebracht bij de werkgroep. Een voorbeeld daarvan is dat na een signaal van ouders de gebarencursus anders vorm is gegeven zodat ouders met de nieuwe gebarenlessen op elk moment van het jaar kunnen instromen.
Kosten en tijdsinvestering	De handleiding is gratis verkrijgbaar bij de NSDSK. Gebruikers dienen de kwalificaties te hebben zoals hieronder beschreven, maar er zijn verder geen bijkomende kosten.
Auteur	De werkgroep zoals hierboven beschreven heeft de interventie ontwikkeld.
Ontwikkelaars	NSDSK
Beheerders van het product	NSDSK
Ontwikkeldatum	De eerste versie is in maart 2010 afgerond, de geheel herziene versie in juni 2020.
Contactpersoon	Maaïke Diender of Karin Wiefferink: nsdsk@nsdsk.nl
Bestelwijze	NSDSK
Tags	Taalontwikkelingsstoornis, peuters, vroegbehandeling